

HODNOTIACA SPRÁVA O PLNENÍ ÚLOH VYPLÝVAJÚCICH ZO STRATÉGIE PREVENIE KRIMINALITY A INEJ PROTISPOLOČENSKEJ ČINNOSTI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE NA ROKY 2016 – 2020 ZA ROK 2018

Úvod

V roku 2018 bolo zásadným cieľom trojúrovňového systému riadenia spoločnosti¹ plniť úlohy v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike (SR) na úrovni národnej, regionálnej a miestnej.

Je potrebné zdôrazniť, že úlohy prevencie kriminality boli v trojúrovňovom systéme diferencované. Na národnej úrovni boli zabezpečované úlohy najmä koncepčného, legislatívneho, koordinačného, ekonomického, poradensko-informačného, iniciačného a výkonného charakteru. Na ďalších dvoch úrovniach (regionálnej a miestnej) boli plnené úlohy vyplývajúce z reálnej situácie stavu, štruktúry a dynamiky kriminality v danom území.

Zásadným cieľom, aj v roku 2018 bolo pokračovanie v tvorbe efektívneho a spoľahlivo fungujúceho systému prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v SR, ktorý je otvorený a flexibilný, tak aby pôsobil na príčiny a podmienky, ktoré umožňujú páchanie kriminality so zámerom jej predchádzania, potlačania a zamedzovania.

Ďalšími cieľmi v rámci Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „stratégia“), ktoré sú postupne zabezpečované na jednotlivých úrovniach:

- Dobudovať komplexný a koordinovaný medzirezortný systém prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti štátnymi orgánmi a orgánmi územnej samosprávy v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami, cirkvami, vzdelávacími a vedeckými ustanovizňami a s podnikateľskou sférou.
- Aktivizovať samosprávne orgány na ochranu bezpečnosti občanov, verejného poriadku a prevencie kriminality v krajoch, znižovať rozsah a závažnosť trestnej a inej protispoločenskej činnosti v obciach (najmä začlenením prevencie kriminality do programových dokumentov krajov a obcí², napr. prostredníctvom samostatných programov prevencie kriminality a verejného poriadku alebo ako súčasť programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest/obcí).
- Podporovať a využívať pôsobenie mimovládnych organizácií, cirkevných a náboženských organizácií v tých oblastiach, kde štátne a samosprávne orgány nemôžu preventívne aktivity zabezpečiť, resp. prístupy by neboli efektívne.
- Použiť elektronické a printové médiá na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni (televízia, rozhlas, internet, tlačoviny, atď.) ako významný prostriedok prevencie kriminality.
- Vytvoriť viaczdrojové financovanie prevencie kriminality (dotácie ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, ale aj možné partnerstvo medzi orgánmi samosprávy, mimovládnyimi organizáciami a podnikateľskou sférou pri podpore preventívnych aktivít).

¹ BUBELÍNI, J.: *Prevencia kriminality*, Bratislava, 2002.

² Príručka na vypracovanie programu prevencie kriminality; MV SR <http://www.minv.sk/?zakladne-dokumenty-rvpk>.

Hodnotiacá správa o plnení úloh vyplývajúcich zo stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na roky 2016 – 2020 za rok 2018 (ďalej len „správa“) bola spracovaná v spolupráci s Expertnou skupinou pre vedu a výskum v oblasti prevencie kriminality, zriadenou pri Rade vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality na základe podkladov zaslaných vecne príslušnými rezortmi v rámci plnenia úlohy B.5. uznesenia vlády SR č. 513/2016, ako aj zo správ o plnení úloh v oblasti prevencie kriminality príslušných ústredných orgánov štátnej správy a okresných úradov v sídlach krajov³.

Predkladaný materiál poskytuje všeobecný prehľad o plnení úloh a aktivitách realizovaných v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími subjektmi pôsobiacimi na území okresných úradov v sídlach krajov, informuje o finančných prostriedkoch vynaložených najmä zo štátneho rozpočtu, finančných prostriedkoch Európskej únie využitých na plnenie úloh v oblasti prevencie kriminality v roku 2018. Správa sumarizuje novoprijatú legislatívu, medzinárodnú spoluprácu a identifikuje problémy, ktorým je potrebné v oblasti prevencie kriminality v budúcnosti venovať intenzívnejšiu pozornosť. Za účelom tvorby efektívnych preventívnych opatrení v oblasti prevencie kriminality, ktoré vychádzajú „zdola nahor“ tak, že využívajú lokálne poznatky na vytváranie preventívnych opatrení na národnej úrovni.

Pri spracovaní správy bol kladený dôraz predovšetkým na aktivity realizované v rámci Priorít vymedzených stratégiou za hodnotený rok 2018 so zameraním sa na sociálnu, situačnú a viktimačnú prevenciu, ako aj na jednotlivé cieľové skupiny.

Plnenie úloh vyplývajúcich zo stratégie zabezpečovalo v roku 2018 spolu 12 ministerstiev⁴, a to: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR), Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR), Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR), Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR), Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR), Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR), Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (MK SR), Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVV a Š SR), Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR), Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (MPSVR SR).

Na plnení úloh v oblasti prevencie kriminality sa podieľali aj mimovládne organizácie, občianske združenia, školy, školské zariadenie, vedecko-výskumné inštitúcie, cirkevné organizácie, samospráva a iné subjekty.

Pozornosť bola venovaná vývoju trestnej činnosti za rok 2018 v porovnaní s rokom 2017 (príloha č.1). Štatistika Prezídia Policajného zboru (PPZ) preukazuje, že za celkový nápad trestnej činnosti v roku 2018 bol zistených **61 392 skutkov**, čo je **o 4 823 zistených skutkov menej** ako v roku 2017, kedy bolo zistených **66 215 skutkov**.

Medziročne **klesla evidovaná násilná trestná činnosť zo 6 132 skutkov na 5 781**. V rámci násilnej trestnej činnosti došlo k poklesu vražd z 80 na 67. Naopak, došlo k nárastu lúpeží zo 469 skutkov na 475, tiež k nárastu znásilnení z 96 skutkov na 99. Najvýraznejší **pokles** trestnej činnosti bol zaznamenaný u týchto trestných činov: Krádeže vecí z áut: z 2 434 (2017) na 1 706 (2018) – pokles o 728; Krádeže vlámaním ostatné objekty: z 2 734 (2017) na 2 218 (2018) – pokles o 516; Skrátenie dane: z 5 734 (2017) na 5 392 (2018) – pokles o 342.

³ <http://www.minv.sk/?hodnotiace-spravy-rvpk>.

⁴ <http://www.minv.sk/?hodnotiace-spravy-rvpk>; detailné správy ministerstiev sú zverejnené na uvedenej webovej stránke.

Čo sa týka **nárastu** trestnej činnosti, ide o nasledovné trestné činy: Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky: z 4 384 (2017) na 4 586 (2018) – nárast o 202; Detská pornografia (nárast o 93); Subvenčný podvod: zo 75 (2017) na 129 (2018) – nárast o 54.

V závere správy sú uvedené vybrané odporúčania jednotlivých rezortov, okresných úradov v sídlach krajov, ako aj odporúčania zo stretnutí so zástupcami obcí a ich občanmi.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MV SR na úseku prevencie kriminality uskutočňovalo a koordinovalo nielen komunikáciu s verejnosťou, ale aj priamu preventívnu prácu v zmysle zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Spolupracovalo s orgánmi štátnej správy a samosprávy, médiami, vedeckými a výskumnými inštitúciami, školami, školskými zariadeniami, spolkami a inými združeniami, nadáciami, neziskovými organizáciami poskytujúcimi všeobecne prospešné služby a štátom uznanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami, ako aj s orgánmi a organizáciami iných štátov a medzinárodnými organizáciami s políciami iných štátov a inými subjektmi na príprave, realizácii a hodnotení preventívnych programov. Spolupráca bola predovšetkým, v rámci organizácie preventívnych aktivít a výmeny informácií, na základe požiadaviek spolupracujúcich subjektov, alebo dohôd o spolupráci⁵.

V hodnotenom období jednotlivé zložky rezortu MV SR plnili priebežne 148 úloh rozdelených do 5 priorít vyplývajúcich z Opatrenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 63/2017 o rozpracovaní Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020, najmä v oblastiach obchodovania s ľuďmi, extrémizmu, podvodov na senioroch (Priorita č. 3) a tiež bezpečnej školy a bezpečného internetu (Priorita č. 5). Jednotlivé aktivity boli realizované predovšetkým formou prednášok, besied, prostredníctvom vlastných zdrojov, tlačového odboru MV SR s dosahom na celoslovenské, regionálne i lokálne médiá, vestníka MV SR s názvom E-zvesti a sociálnych sietí⁶, verejnoprávnych a súkromných médií, zážitkových konferencií, pracovných stretnutí, vzdelávacích a zážitkových workshopov. Cieľovými skupinami boli predovšetkým deti, širšia verejnosť, žiaci základných škôl (ZŠ) a stredných škôl (SŠ), deti detských domovov, špeciálnych základných škôl, mládež, pedagógovia, ženy a seniori, atď. V rámci situačnej prevencie je cieľom predovšetkým monitorovať dianie na verejných priestranstvách za účelom minimalizácie kriminality v danej oblasti, s tým súvisiacej činnosti s príslušníkmi Policajného zboru (PZ) pri vyšetrowaní trestnej činnosti. Do situačnej prevencie však patrí aj budovanie dopravných, športových a voľno časových ihrísk pre deti a mládež a budovanie fitness parkov pre seniorov a širšiu verejnosť. Spolu bolo zapojených do týchto aktivít, či už ako prijímatelia informácií, ale i cieľové skupiny, viac ako 172 006 osôb.

⁵<https://www.facebook.com/prevenciakriminality>; <http://www.novodobiotroci.sk/>; <http://www.minv.sk/?prevencia-obchodovania-s-ludmi1>; https://www.minv.sk/?rady_doporucenia; <https://sk.facebook.com/policiaslovakia/>; <https://www.facebook.com/icoslmvsr/>; <http://www.minv.sk/?obchod-s-ludmi>; <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy>; <http://www.obchodsludmi.sk/giftbox/index.php>;

⁶<https://www.facebook.com/prevenciakriminality>; <http://www.novodobiotroci.sk/>; <http://www.minv.sk/?prevencia-obchodovania-s-ludmi1>; https://www.minv.sk/?rady_doporucenia; <https://sk.facebook.com/policiaslovakia/>; <https://www.facebook.com/icoslmvsr/>; <http://www.minv.sk/?obchod-s-ludmi>; <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy>; <http://www.obchodsludmi.sk/giftbox/index.php>;

Nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh v oblasti prevencie kriminality má aj práca policajných duchovných úradu Ekumenickej pastoračnej služby MV SR. I keď je to veľmi ťažko merateľné, ale ich služba a obetavosť je prínosom pre všetky cieľové skupiny.

Za účelom plnenia úloh MV SR najčastejšie spolupracovalo s mimovládnymi organizáciami, samosprávou, školami (detskými domovmi, špeciálnymi školami, materskými školami (MŠ), základnými a strednými školami, seniorskými organizáciami).

MV SR zabezpečovalo činnosť prevencie v rámci jednotlivých oblastí (situačná, sociálna, viktimačná) v hodnotenom roku 2018 viac ako 61 príslušníkov PZ „preventistov“, 18 hovorcov PZ, 8 krajských koordinátorov pre prevenciu kriminality pôsobiacich na okresných úradoch v sídlach krajov, 9 zamestnancov pôsobiacich na odbore prevencii kriminality, kancelárie ministra vnútra SR, 24 koordinátorov a ich asistentov pôsobiacich v rámci Kontaktných bodov, 2 zamestnanci v pozícii analytikov v rámci Národného projektu (NP), Operačného programu Efektívna verejná správa (OP - EVS) s názvom: Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť⁷, 8 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky (HaZZ), 4 zamestnanci Informačného centra na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality. Na realizácii preventívnych aktivít sa celkovo podieľalo viac ako 1 868 osôb v pozíciách organizátorov preventívnych podujatí, lektorov, školiteľov a pod.

V súvislosti s realizáciou NP,OP - EVS uvádzame, že len v rámci tohto projektu bolo uskutočnených 249 besied a 2 zážitkové workshopy, ktorých sa zúčastnilo prevažne 8 128 seniorov.

V oblasti medzinárodnej spolupráce má SR, aj prostredníctvom MV SR svoje zastúpenie v medzinárodných organizáciách a pracovných skupinách v rámci Európskej únie (EÚ). Okrem iných, aj v Európskej sieti na predchádzanie trestnej činnosti⁸.

V hodnotenom období bolo v rámci MV SR vyhlásených a zverejnených spolu niekoľko Výziev⁹ na poskytnutie dotácií.

Rezortom MV SR na základe Výzvy Rady vlády Slovenskej republiky pre prevenciu kriminality podľa zákona č.583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti v znení neskorších predpisov boli poskytnuté finančné prostriedky na aktivity v oblasti prevencie kriminality v celkovej sume 2 642 448, 00 € pre 328 žiadateľov. Podľa osobitného predpisu¹⁰, t. j. zákona č. 526/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov boli schválené žiadosti o poskytnutie dotácie v roku 2018 v celkovej výške 20 505 091,34 €. Podľa § 3 zákona č. 487/2013 Z. z. boli poskytnuté dotácie v roku 2018 v celkovej výške 400 000,00 €. Na financovanie preventívnych aktivít boja proti obchodovaniu s ľuďmi boli vynaložené peňažné prostriedky v sume 226 982,90 € (starostlivosť o obeť obchodovania s ľuďmi, vzdelávanie zamestnancov štátnych a neštátnych subjektov pracujúcich s ohrozenými skupinami v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi, propagácia, reklama, inzercia).

⁷ <http://prevenciakriminality.sk/p/pomoc-obetiam>.

⁸ <http://www.minv.sk/?medzinarodna-spolupraca-rvpk>.

⁹ <http://www.minv.sk/?vyzvy-rok-2018>.

¹⁰ <http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-poskytnutie-dotacie-v-roku-2018>.

V rámci rezortu sú realizované aj projekty, finančne podporené zo zdrojov EÚ. Napríklad v gescii odboru prevencii kriminality, kancelárie ministra vnútra SR je realizovaný národný projekt: „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“. V gescii odboru vyšetrovania Úradu kriminálnej polície bol realizovaný projekt „Špeciálne výsluchové miestnosti pre detské obeť a ďalšie obzvlášť zraniteľné obeť trestných činov“¹¹. Taktiež bol realizovaný projekt odboru počítačovej kriminality úradu kriminálnej polície PPZ „Budovanie odborných kapacít pre boj proti počítačovej kriminalite“. Stredná odborná škola Policajného zboru v Bratislave realizovala projekt s názvom „Zlepšenie pripravenosti Policajného zboru v oblasti prevencie a identifikácie obchodovania s ľuďmi“. Sekcia európskych programov MV SR na základe spolupráce so splnomocnencom vlády SR pre rómske komunity zverejnila dve výzvy na miestne občianske poriadkové služby v celkovej alokovanej výške 39 000 000,00 €. V prvej výzve podpory komplexného poskytovania miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s alokovanou čiastkou 19 000 000,00 € sa už financujú pracovné pozície pre obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít v 147 obciach. V druhej výzve bolo schválených ďalších 193 žiadostí obcí, pričom alokovaná suma na zamestnanie a výstroj predstavuje 22 352 941, 18 €.

Rezort MV SR odporúča aj naďalej venovať pozornosť preventívnym aktivitám podľa aktuálnej bezpečnostnej situácie v jednotlivých regiónoch. Zameriť sa na osvetovú činnosť formou prednášok, besied, školení, realizáciu konferencií, uverejňovaním príspevkov v médiách, ktorých obsah bude reflektovať na aktuálny vývoj bezpečnostnej situácie v jednotlivých regiónoch. Pri plánovaní a realizácii preventívnych aktivít naďalej odporúča spolupracovať hlavne s orgánmi miestnej štátnej správy, so školami, školskými klubmi a zariadeniami, ale aj s detskými domovmi atď. V rámci bezpečnosti cestnej premávky prostredníctvom zverejnenej výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie z rozpočtovej kapitoly MV SR budú podporované aktivity vedúce k zníženiu úmrtnosti, úrazovosti a nehodovosti na pozemných komunikáciách. Taktiež, odporúča skvalitňovať podmienky pre výskum a vedu v oblasti prevencie kriminality vo vzdelávacích inštitúciách. Zpracovať výsledky cielene vykonávaného výskumu obetí a kriminogénnych faktorov do preventívnych aktivít na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

V hodnotenom období sa roku 2018 sa jednotlivé zložky MV SR podieľali na zmene alebo návrhu nových 8 legislatívnych dokumentov.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR pri plnení úloh, venovalo pozornosť najmä oblasti terciárnej, sociálnej prevencie ale aj prevencie situačnej. Spolu plnilo 8 úloh. Z toho min. 2 úlohy boli realizované formou legislatívnych zmien, ako napr. príprava zákona o detencii. Pozornosť venovali mediačnej a probačnej službe. Ďalšia úloha bola plnená formou šírenia osvetu a poskytovania skupinového sociálneho poradenstva, neformálneho vzdelávania, prednášok, besied, diskusií. Cieľovou skupinou bolo spolu cca 661 odsúdených a 29 obvinených. Celkovo bolo v roku 2018 zorganizovaných pre väznené osoby 4 320 takýchto akcií.

Úloha *Podporiť projekty zavádzania efektívnych komunitných modelov prevencie eskalovaných právnych konfliktov a kriminality v komunitách*, bola realizovaná formou prednášok s diskusiami, ktoré bolo možné sledovať i cez internet, videokomentáre poskytlo 10 osobností. Cieľovou skupinou boli zraniteľné skupiny, definované podľa diskriminácie

¹¹ <https://www.minv.sk/?specialne-vysluchove-miestnosti-detske-obeť-projekt-ISF>.

na základe rodu, zdravotného postihnutia, sexuálnej orientácie, farby pleti, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, národného alebo sociálneho pôvodu, ďalej študenti, žiaci, pedagogické profesie, deti a mládež. Jedná z úloh bola realizovaná, aj Trenčianskou univerzitou Alexandra Dubčeka v Trenčíne s názvom projektu: „Komplexná podpora pri prevencii nenávisti a extrémizmu na základných a stredných školách“, ktorá bola plnená formou workshopov, školenia detí, školenia pedagógov tvorba metodickéj príručky, výskum postojov žiakov. Prijímateľmi informácii boli žiaci a učitelia ZŠ a SŠ. Cieľovou skupinou boli zraniteľné skupiny definované podľa diskriminácie na základe politického alebo iného zmýšľania, ďalej študenti, žiaci, deti a mládež.

K plneniu úloh vyplývajúcich z Priority č. 1: v rámci plnenia úloh rezort k úlohám týkajúcich sa výcviku a bezpečnosti príslušníkov uvádza, že v roku 2018 sa Zbor väzenskej a justičnej stráže podieľal na organizácii 18 jednodňových výcvikov poriadkových jednotiek v rámci spádových oblastí (s účasťou 1126 príslušníkov), 13 týždenných výcvikov určených príslušníkom zboru s účasťou spolu 201 príslušníkov.

MS SR v hodnotenom roku 2018 spolupracovalo, okrem iných mimovládnych organizácií, s Islamskou nadáciou na Slovensku na projekte: „Spoločne proti nenávisti“ a s neziskovou organizáciou Človek v ohrození na projekte s názvom „Dokumentárne filmy ako nástroj pri predchádzaní extrémizmu a radikalizácie“.

Financovanie projektu „Spoločne proti nenávisti“: cena projektu: 18 615,00 €, vlastné zdroje tvorili 5 %, t. j. 939,41 € a dotácia: 17 676,00 €. Financovanie projektu „Dokumentárne filmy ako nástroj pri predchádzaní extrémizmu a radikalizácie“: cena projektu: 28 766,00 €, vlastné zdroje tvorili 5 %, t. j. 1 500,00 €, dotácia: 27 266,00 €. Projekt „Komplexná podpora pri prevencii nenávisti a extrémizmu na základných a stredných školách“: cena projektu: 13 855,00 €, vlastné zdroje 5 %, t. j. 750,00 €, dotácia 13 105,00 €.

MS SR v hodnotenom roku 2018 realizovalo projekt „Šanca na návrat“, ktorý bol financovaný z Európskeho sociálneho fondu.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MF SR, konkrétne Kriminálny úrad finančnej správy (KÚFS) v sledovanom období v oblasti prevencie kriminality plnil úlohy, ktorých cieľom je zabránenie protiprávnemu konaniu v oblasti colnej a daňovej, odradenie potenciálnych páchatel'ov od konania, ktoré je v rozpore s platnou legislatívou, informovanie verejnosti a propagácia činnosti finančnej správy. KÚFS v oblasti colnej a daňovej kriminality v roku 2018 viedol trestné stíhanie v 460 prípadoch so škodou pre štátny rozpočet v hodnote 236 300 000,00 €. KÚFS v hodnotenom roku 2018 zabezpečoval prostredníctvom lektorov KÚFS školiace aktivity v rámci rezortného vzdelávania v oblasti boja proti colnej a daňovej kriminalite a pašovaniu. Spolu bolo 7 školiacich aktivít – vyškolených 198 colníkov.

Na prevencii a realizácii preventívnych aktivít, vychádzajúc z poskytnutých informácií, sa v hodnotenom roku podieľalo cca 155 osôb MF SR.

MF SR, Finančné riaditeľstvo SR a zamestnanci KÚFS majú svojich zástupcov v Medzirezortnom expertnom koordinačnom orgáne pre boj so zločinnosťou. Zamestnanci FR SR sa zúčastňujú plnenia úloh v pracovnej skupine Eurofisc, ktorej fungovanie vyplýva z nariadenia Rady č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty. KÚFS má zástupcov v CCWP (Rada EÚ), EK-OLAF, EUROPOL,

INTERPOL, WCO, FRONTEX, EUIPO, OECD, EUBAM, MAR INFO Sever, pozorovateľov v SELEC, Rada Európy (napr. Pompidou Group) – oblasť colnej a daňovej kriminality.

Plnenie úloh bolo rezortom MF SR zabezpečované v rámci vlastných kompetencií, nie sú samostatne vyčísliteľné finančné prostriedky na plnenie uvedených aktivít.

MF SR odporúča aktualizovať zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o znení a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobom, umožňujúcim realizovať štátnym orgánom prevenciu kriminality ako samostatnú základnú zákonnú právomoc.

MF SR sa v hodnotenom roku 2018 podieľalo na novelách 8 zákonov.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR plnilo úlohy v oblasti prevencie kriminality v rámci priorit uvedených v stratégii, najmä formou 489 vzdelávacích aktivít a tiež formou kontrol, ktorých bolo spolu realizovaných 219 183 zameraných na ochranu pred zneužívaním alkoholických nápojov; na prítomnosť omamnej a psychotropnej látky v organizme; ochranu zbraní a munície a ochranu majetku MO SR; vojenských objektov a výcvikových zariadení v pôsobnosti MO SR; režimu života vojsk; dodržiavanie disciplíny vojakov na verejnosti; ochranu vstupov do vojenských objektov; priebehu strelieb; výkonu dozornej a strážnej služby, (dohľadu nad premávkou vojenských motorových vozidiel). MO SR realizovalo 34 aktivít spolu aj s civilnou verejnosťou (statické a dynamické ukážky) a tiež 152 preventívno-bezpečnostných akcií. V rámci ochrany majetku štátu bolo vykonaných tiež 1122 kontrol 50 objektov v pôsobnosti MO SR.

Objektom sociálnej a situačnej prevencie boli aj deti a mládež v počte 10 969. V hodnotenom roku bolo zrealizovaných 34 aktivít s civilnou verejnosťou. V súčinnosti s PZ bolo vykonaných spolu 148 spoločných kontrol (prevažne hliadková činnosť zameraná na prevenciu v oblasti dopravy).

MO SR v hodnotenom roku spolupracovalo v oblasti prevencie kriminality so školami rôzneho typu, tiež s PZ a mestskou políciou. Spolupráca sa realizovala formou statických a dynamických ukážok činnosti Vojenskej polície a Ozbrojených síl SR s cieľom ich propagácie a pozitívneho zvyšovania verejnej mienky obyvateľstva.

V hodnotenom roku 2018 MO SR zabezpečovalo činnosť primárnej prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v počte 432 príslušníkov MO SR, ktorí nie sú špecificky určení len na prevenciu kriminality.

V rámci medzinárodnej spolupráce, okrem iného rezort uviedol, že Vojenská polícia je členom európskej komisie ECRAF (The European Commission for Road Safety in the Armed Forces).

V oblasti žiadostí o poskytnutie dotácií nebol v roku 2018 žiadny z podporených projektov oprávnených žiadateľov zameraný na problematiku sociálnej a viktimačnej prevencie.

Plnenie úloh vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 513/2016 bolo rozpočtovo zabezpečené v rámci schváleného rozpočtu kapitoly MO SR na rok 2018. Prostriedky zo štrukturálnych fondov neboli zo strany MO SR čerpané. MO SR v roku 2018 nerealizovalo žiadny projekt podporený z európskych finančných prostriedkov.

S ohľadom na aktuálnu a kvantitatívne klesajúcu tendenciu kriminality vybraných oblastí v rezorte MO SR nevznikla potreba novej prevenčnej aktivity a teda MO SR nemalo návrhy na realizáciu systému prevencie.

V roku 2018 MO SR predkladalo, resp. sa spolupodieľalo na príprave 6 legislatívnych materiálov.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MPRV SR malo v pláne úloh na rok 2018 stanovených 30 úloh. Plnenie úloh zabezpečovalo prostredníctvom činnosti zložiek, ako napríklad Sekcia kontroly a obchodného dozoru MPRV SR, ktorá vykonala v hodnotenom roku 2018 celkom 20 finančných kontrol na mieste, a tiež vykonala aj 18 kontrol v zmysle zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. Cieľovou skupinou pri výkone kontrol boli zamestnanci podriadených organizácií, zamestnanci okresných úradov (pozemkový a lesný odbor, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva), príjemcovia podpôr z EPZF, odberatelia a dodávatelia ako účastníci obchodného vzťahu podľa zákona č. 362/2012 Z. z. a fyzické a právnické osoby, ktorým bolo vydané povolenie na prevádzku liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia.

V rámci plnenia úlohy „Vzdelávanie zamestnancov v oblasti prevencie kriminality pri poskytovaní finančných prostriedkov EÚ“, absolvoval každý novoprijatý zamestnanec Pôdohospodárskej platobnej agentúry predmetné školenie. Okrem kontrolnej činnosti sa zložky MPRV SR podieľali na zabezpečení preventívnych aktivít, napríklad Štátne lesy Tatranského národného parku (ŠL TANAP) v rámci realizácie ekovýchovej mládeže na školách a záujmových skupinách v rámci tzv. lesnej pedagogiky venovali časť pedagogickej činnosti aj problematike drogovej a kriminálnej prevencie. V hodnotenom roku 2018 bolo realizovaných cca 150 stretnutí „lesných pedagógov“ s deťmi základných škôl v obci v blízkosti ktorej lesný pedagóg pracuje alebo býva.

Rezort v rámci podriadenej organizácie NPPC spolupracoval s potravinárskymi subjektmi formou jednotlivých poradenských aktivít k bezpečnosti potravín a laboratórnych analýz a poradenských aktivít jednotlivých, či hromadných k používaniu Národného potravinového katalógu a so školami formou poradenských aktivít zameraných na používanie Národného potravinového katalógu.

V rámci rezortu sa na plnení úloh a na kontrolnej činnosti podieľalo cca spolu 731 pracovníkov rezortu. V rámci medzinárodnej spolupráce sa Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia aktívne podieľa na zastúpení SR v pozícii člena expertnej skupiny FLEGT/EUTR.

Rezort MPRV SR nezverejnil v hodnotenom roku 2018 výzvy na predkladanie projektov. Z rozpočtovej kapitoly MPRV SR boli použité finančné prostriedky na zabezpečenie plnenia úloh zameraných na kontrolnú, vedecko-výskumnú činnosť a na výkon činností v oblasti prevencie kriminality zo štátneho rozpočtu vo výške 754 548,00 €. Rezort nerealizoval projekty v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti, ktoré by boli financované zo zdrojov EÚ.

V rámci prevencie kriminality v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia, okrem iného, podporuje vznik odboru environmentálnej polície v rámci PZ.

MPRV SR sa prostredníctvom príslušných útvarov podieľalo v hodnotenom roku na príprave 5 legislatívnych materiálov v jeho pôsobnosti a 4 mimo jeho pôsobnosti.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MDV SR v rámci plnenia úloh vyplývajúcich zo stratégie v Priorite č. 1: Znižovanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti, plnilo 3 úlohy, formou kontrol. Napríklad v oblasti hospodárskej a majetkovej trestnej činnosti bolo v pôsobnosti rezortu MDV SR vykonaných 30 kontrol a 205 štátnych odborných dozorov a v oblasti boja s korupciou bolo vykonaných 205 štátnych, prípadne hlavných štátnych odborných dozorov podľa zákonov č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Úlohy vyplývajúce z Priority č. 2: Zvyšovanie bezpečnosti miest a obcí, plnili formou prijímania opatrení na zvyšovanie bezpečnosti cestujúcich v dopravných prostriedkoch, na železničných staniciach, na letiskách formou inštalácie kamerových systémov, zabezpečenia spolupráce s políciou pri preventívnych akciách a pri riešení incidentov. Dopravný úrad (DÚ) v roku 2018 vykonal 1 922 kontrol prístavov a prístavísk na vodnej ceste Dunaj a na ostatných vodných tokoch a na uzavretých vodných cestách, tiež kontrola malých a veľkých plavidiel a plávajúcich strojov a zariadení. Na úseku bezpečnosti civilného letectva DÚ vykonal celkovo 181 kontrol. Železnice Slovenskej republiky (ŽSR) sa počas zabezpečovania prevádzky museli zaoberať aj prípadmi možného terorizmu spolu 4 prípady. V roku 2018 sa uskutočnilo 6 prepráv rádioaktívneho materiálu pre potreby atómových elektrární SR a 4 metodické cvičenia zabezpečenia prepráv rádioaktívneho materiálu. Zároveň bolo v roku 2018 zaevidovaných 34 mimoriadnych udalostí. V roku 2018 bolo vykonaných 1 462 sledovaní zásielok s rôznym obsahom na ktorých sa zúčastnilo celkovo 681 policajtov. ŽSR v roku 2018 opätovne poučili svojich zamestnancov o činnostiach, ktoré je potrebné vykonať v prípade rôznych mimoriadnych udalostí. Vlakový personál je vybavený mobilnými telefónmi na operatívne spojenie sa so zložkami PZ.

MDV SR pri plnení stanovených úloh nespolupracovalo s mimovládnyimi organizáciami, samosprávou a ani so školami.

Úlohy na úseku prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti zabezpečoval 1 zamestnanec odboru krízového riadenia.

Rezort MDV SR prostredníctvom ŽSR aktívne spolupracuje so zahraničnými železničnými spoločnosťami v oblasti bezpečnosti železničnej prepravy. ŽSR sú zastúpené v Medzinárodnom zväze železníc (UIC) a v Spoločenstve európskych železničných spoločností (CER).

MDV SR nezverejnilo žiadnu výzvu a nepoužilo žiadne finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a ani zo štrukturálnych fondov. Tiež nerealizovalo žiadne projekty podporené z európskych finančných prostriedkov. MDV SR neuviedlo žiadne odporúčania a návrhy na realizáciu systému prevencie kriminality, ani problémy týkajúce sa kriminality. V hodnotenom roku 2018 sa MDV SR podieľalo na príprave 11 strategických dokumentov.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR realizovalo spolu 6 úloh zameraných na elimináciu závislostí. V oblasti závislosti na *alkohol* bola v rámci rezortu realizovaná Edukačná kampaň vo forme prednášok. Cieľovou skupinou kampane boli ženy vo veku od 15 do 35 rokov, edukovaných bolo spolu 3 579 osôb v rámci 129 realizovaných prednášok. V oblasti *tabaku* bola realizovaná formou telefonického poradenstva 1 úloha (1 274 hovorov). Cieľovou skupinou bola verejnosť (spolu

464 osôb). V oblasti *patologického hráčstva* bolo v rámci rezortu formou poradensko-liečebno-preventívnej starostlivosti (spolu prijatých 2940 volaní) realizovaná tiež 1 úloha. Cieľovou skupinou bola široká verejnosť (so zameraním sa na závislých hráčov konzultovaných bolo 842 hovorov). V oblasti *drog, alkoholu* boli plnené formou liečby nariadenej súdom tri úlohy. Cieľovou skupinou bolo 1 746 nariadených liečení. Tiež bola formou liečby riešená úloha, cieľovou skupinou boli závislí neplatiči zdravotnej poisťovne. Ďalšia úloha bola realizovaná formou prieskumu. Cieľová skupina 10 000 žiakov ZŠ.

MZ SR spolupracuje formou finančnej podpory na činnosť v protidrogovej oblasti a to predovšetkým na prieskumy a preventívne programy so zameraním na dlhodobú a systematickú prácu s deťmi a mládežou; programy a aktivity zamerané na odborne garantovanú liečbu, harm-reduction; odborné stretnutia pracovníkov pôsobiacich v drogovej problematike a na šírení protidrogovej osvedy masovokomunikačnými technológiami.

Na MZ SR sa problematike prevencie kriminality venuje 1 osoba podľa potreby. Celkovo sa na preventívnej starostlivosti pre pacientov so závislosťami podieľa cca 300 pracovníkov špecializovaných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v odbore medicína drogových závislostí a psychiatria.

V rámci medzinárodnej spolupráce sa, okrem iných aktivít, hlavný odborník MZ SR pre odbor medicína drogových závislostí zúčastňuje na zasadaniach na Úrade OSN pre drogy a kriminalitu vo Viedni. Zamestnanci odboru koordinácie protidrogovej stratégie a monitorovania drog MZ SR sa zúčastňovali na rokovaníach Horizontálnej skupiny pre drogy (HDG) EK.

MZ SR poskytlo v roku 2018 dotácie na podporu protidrogových aktivít 29 subjektom, v celkovej výške 519 999,26 €. ¹² Projekty z protidrogovej oblasti z európskych finančných prostriedkov MZ SR v hodnotenom roku nepodporovalo.

Rezort MZ SR odporúča, okrem iného, v budúcnosti legislatívne upraviť nedostatočné personálne zabezpečenie a finančné prostriedky pre zdravotnícky personál na zabezpečenie liečebno-preventívnej starostlivosti v oblasti závislostí, vzdelávanie lekárov v odbore detská psychiatria, lekárov s certifikátom v certifikovanej pracovnej činnosti v odbore medicína drogových závislostí. V budúcnosti je podľa odporúčaní MZ SR potrebné legislatívne upraviť povinnosť pre zdravotné poisťovne, aby bezpodmienečne poskytovali potrebné finančné prostriedky na liečbu pacientov so závislosťami.

MZ SR sa nespoluodievalo na príprave legislatívneho materiálu.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MK SR v rámci Priority č. 1 v roku 2018 plnilo tri špecifické úlohy: v roku 2018 bolo MK SR 16-krát oslovené so žiadosťou Národnej ústredne Interpol v Bratislave a naopak 13-krát oslovilo Národnú ústredňu Interpol na Slovensku v súvislosti s prevereníím poznatkov ku konkrétnym predmetom kultúrnej hodnoty. Pokračovalo s monitorovaním webových sídel amatérskych archeológov, kde sa vo veľkej miere vyskytujú informácie o činnosti rôznych jednotlivcov alebo aj organizovaných skupín amatérskych archeológov, ktorých aktivity smerujú k priamemu poškodzovaniu archeologických nálezísk na Slovensku. V rámci

¹² Liečbu pacientov v oblasti závislostí nevie rezort v súčasnosti presne vyčíslit' (údaje budú k dispozícii až po spracovaní NCZI v septembri roku 2019; približne ide zo zdrojov verejného poistenia o sumu cca 300 000 až 500 000 €. V roku 2018 boli poskytnuté dotácie MZ SR na protidrogové aktivity v celkovej výške 519 999,26 €.

medzinárodnej policajnej spolupráce sa dvaja zamestnanci MK SR zúčastnili zasadania skupiny k akcii Pandora III, ktorej sú členmi skupiny. Súčinnosť MK SR poskytovalo priebežne podľa potreby orgánov činných v trestnom konaní a v zmysle uzatvorenej zmluvy medzi MK SR a MV SR.

V rámci Priority č. 3 MK SR plnilo 2 špecifické úlohy a 2 všeobecné úlohy. Úlohy boli plnené formou systematického a celoživotného vzdelávania pre cirkvi a náboženské spoločnosti, konferencií, tiež formou prednášok, besied, seminárov, divadelných predstavení, výstav, časopisu atď. zameraných na široké spektrum prijímateľov. Cieľovými skupinami boli tiež znevýhodnené skupiny, osôb so zdravotným postihnutím a inak znevýhodnených skupín obyvateľstva. Konkrétne bolo realizovaných viac ako 105 aktivít vo forme predstavení, edukačných podujatí, súťaží, prednášok a pod.

V rámci Priority č. 4 „Pomoc obetiam trestných činov“ MK SR plnilo 1 špecifickú úlohu. MK SR dlhodobo v legislatívnej rovine prostredníctvom právnych predpisov zabezpečuje ochranu maloletých pred nevhodnými obsahmi.

Organizácie MK SR pri realizácii svojich aktivít aktívne spolupracujú s mimovládnyimi organizáciami a školami. Spolupráca prebieha napr. formou poskytovania priestorov na aktivity, finančnou spoluúčasťou, či poskytovaním kontaktov.

MK SR nemá zamestnancov explicitne zabezpečujúcich činnosť prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti.

V rámci zahraničnej spolupráce MK SR spolupracovalo s ministerstvami kultúry jednotlivých európskych i mimoeurópskych krajín pri výmene informácií pri pátraní po odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty prostredníctvom Národnej ústredne Interpol a pokračovalo v medzinárodnej spolupráci realizovanej aj v zmysle dohovoru UNIDROID o ukradnutých alebo nezákonne vyvezených kultúrnych predmetoch atď.

MK SR v roku 2018 vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí o pridelenie dotácie v programe Kultúra znevýhodnených skupín v zmysle zákona č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR v znení neskorších predpisov. Podporilo 68 kultúrnych projektov sumou 333 200,00 €. Finančné krytie úloh v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v sledovanom období MK SR zabezpečovalo v rámci schválených limitov výdavkov svojej kapitoly na príslušný rok. MK SR v súčasnosti nenavrhuje odporúčania k realizácii systému prevencie kriminality v rámci svojej vecnej pôsobnosti a tiež neeviduje problémy týkajúce sa kriminality spadajúce do vecnej pôsobnosti rezortu kultúry, ktoré by si vyžadovali návrh osobitných prevenčných aktivít.

MK SR v roku 2018 pripravilo zákon č. 160/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 207/2009 Z. z. o podmienkach vývozu a dovozu predmetu kultúrnej hodnoty a tiež pripravilo dve novelizácie Autorského zákona.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVV a Š SR v oblasti prevencie rizikového správania sa detí a ochrany pred sociálno-patologickými javmi a kriminalitou páchanou na deťoch a mládeži a kriminalitou páchanou deťmi a mládežou usmerňovalo metodicky výchovno-vzdelávací proces v zmysle uplatňovania Dohovoru o právach dieťaťa a jeho relevantných opčných protokolov, najmä prostredníctvom pedagogicko-organizačných pokynov. (Priorita č. 4.). Cieľovými skupinami boli pedagógovia, a v konečnom dôsledku deti a ich rodičia.

Jednotlivé organizačné zložky MŠVVaŠ SR sa podieľali na organizácii celého spektra preventívnych aktivít formou vzdelávania, kampaní, konferencií vedecko - výskumnej činnosti atď. Spolu napríklad na 5 výskumných úlohách a 1 prieskume, viac ako 16 522 vzdelávacích aktivít, 34 604 metodických konzultácií a 1 141 preventívnych programov pre deti MŠ, ZŠ a SŠ. Vzdelávacích aktivít sa zúčastnilo viac ako 974 prijímateľov informácií z radov pedagógov a niekoľko tisíc detí ZŠ, SŠ.¹³

MŠVVaŠ SR z rozpočtu kapitoly ministerstva v roku 2018 podporilo dotáciou 30 000,00 € na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho podujatia v oblasti prevencie extrémizmu občianske združenie Edah. MŠVVŠ SR zverejnilo v roku 2018 výzvy na dva rozvojové projekty. Na aktivity prevencie kriminality boli v roku 2018 poskytnuté finančné prostriedky v sume 152 601,00 €.

MŠVVaŠ SR má členstvo v medzinárodných inštitúciách priorityne zameraných na výchovu a vzdelávanie.

MŠVVaŠ SR odporúča zlepšiť spoluprácu, komunikáciu a riešenie kriminality (šikanovania) medzi školami, políciou a odborom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

MŠVVaŠ SR vydalo *Smernicu č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach*, ktorá je účinná od 1. septembra 2018 a upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR a právnické osoby v jeho pôsobnosti v oblasti prevencie kriminality vychádzajúc z vlastnej pôsobnosti v priebehu roka 2018 realizovali aktivity zamerané hlavne na zvyšovanie environmentálneho povedomia verejnosti, podporu budovania pozitívneho postoja k ochrane a tvorbe životného prostredia a hľadali možnosti zabránenia a odstraňovania dôsledkov kriminality a inej protispoločenskej činnosti. Boli realizované rôzne podujatia ako napríklad besedy, výstavy, prednášky, brigády, kvízy, pozorovania, praktické aktivity, informačné stánky, informačné kampane a terénne exkurzie v celkovom počte 1 449. Ako sprievodná akcia Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Ekotopfilm-Envirofilm sa uskutočnila beseda spojená s diskusiou s odborníkmi na environmentálnu kriminalitu. Cieľové skupiny: široká verejnosť a študenti vysokých škôl (VŠ).

Na propagáciu pozitívnej praxe vo vzťahu k životnému prostrediu slúži napríklad aj odborný časopis *„Enviromagazín“*. Témy prevencie kriminality boli implementované do výukových programov realizovaných v rámci *„Uceleného systému vzdelávania a environmentálnej výchovy“*, spolu 9 výukových programov, vrátane on-line školských programov. Napríklad: do edukačného programu *„Ekologická stopa“* je zapojených 855 škôl), do programu *„Na túru s NATUROU“* je zapojených 224 skupín; ďalej do školského programu *„Enviróza“* sú zapojené 2 školy. Rezort v rámci plnenia úloh realizuje kontinuálne vzdelávanie *„Envirominimum“* akreditované vzdelávanie na zvyšovanie environmentálneho povedomia

¹³ Celé spektrum úloh s rôznorodým obsahovým zameraním formou konferencií, kampaní, vzdelávaní, vydávaním štúdií, návrhov zmien vzdelávacích programov atď. Napríklad zoznam aktuálnych akreditovaných programov je zverejnený na: <https://www.iuventu.sk/sk/Legislativa/Akreditacna-komisia.alej>.

učiteľov materských škôl a rozvíjanie ich didaktických spôsobilostí pre environmentálnu výchovu (14 účastníkov).

V rámci rezortu bolo podporených min. 27 projektov. Na úseku (environmentálnej prevencie) štátnej správy boli v roku 2018 organizované v 4 termínoch odborné vzdelávania na získanie osobitných kvalifikačných predpokladov požadovaných u zamestnancov vykonávajúcich štátnu správu starostlivosti o životné prostredie - 170 účastníkov. V roku 2018 bol vybudovaný 1 náučný chodník, 1 náučná lokalita a 5 informačných bodov a bolo opravených 31 náučných chodníkov, 3 náučné lokality a 15 informačných bodov. V roku 2018 pokračoval aj proces prerokovania a schvaľovania programov starostlivosti o 13 chránených vtáčích územií. Tieto programy obsahujú aj opatrenia na kontrolu a elimináciu environmentálnej kriminality.

Pri realizácii aktivít v oblasti prevencie kriminality ministerstvo a právnické osoby v jeho pôsobnosti spolupracujú napríklad so školami rôzneho typu, s orgánmi činnými v trestnom konaní, s občianskymi združeniami, s nadáciami a s neziskovými organizáciami poskytujúcimi verejnoprospešné služby s environmentálnym zameraním, so záujmovými organizáciami a so samosprávami. Spolupráca sa realizovala najmä formou spoluorganizovania akcií pre školy a verejnosť a ich propagácie, zabezpečenia prednášok počas odborných podujatí.

V rámci rezortu nie je vytvorené špeciálne pracovné miesto s hlavnou pracovnou náplňou iba v oblasti prevencie kriminality.

Finančné prostriedky použité na aktivity prevencie kriminality boli v roku 2018 právnickými osobami v pôsobnosti ministerstva vyčíslené v celkovej výške 1 722 531,44 €, z toho z vlastných rozpočtov organizácii bolo použitých 1 573 577,02 € a zo štrukturálnych fondov 148 954,42 €.

Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky

V rámci Plánu úloh prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti za rok 2018 MH SR plnilo 20 úloh, ktorých prioritou bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných riadiacich aktov MH SR a organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti pri: vydávaní licencií a povolení; procese pridelenia a čerpania dotácií; použití prostriedkov štátneho rozpočtu a EÚ; zabezpečovaní verejného obstarávania; dodržiavaní podmienok podnikania v oblasti energetiky; zabezpečovaní ochrany a využívania nerastného bohatstva; ochrane spotrebiteľa a dovoze tovarov.

V rámci prevencie kriminality v roku 2018 MH SR vykonalo 18 vnútorných auditov a 10 kontrol plnenia úloh štátnej správy v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. V rámci výkonu kontrol efektívnosti hospodárenia s majetkom štátu v subjektoch hospodárskej mobilizácie bolo vykonaných 8 inventarizácií a 5 kontrol krízového plánu hospodárskej mobilizácie.

MH SR plnilo úlohy sprostredkovateľského orgánu pre Operačný program Výskum a inovácie a v hodnotenom období vykonalo spolu viac ako 1 847 kontrol. Prostredníctvom Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA), ktorá v roku 2018 vykonala 228 administratívnych kontrol, zároveň SIEA vykonala kontrolu verejného obstarávania u 996 zákaziek. Slovenská obchodná inšpekcia (SOI) v roku 2018 vykonala spolu viac ako 18 043 kontrol. Prešetrila 3 078 podnetov. Hlavný banský úrad vykonal spolu 56 kontrol pri správe úhrad za dobývacie priestory, za vydobyté nerasty a za uskladňovanie plynov alebo kvapalín

v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch a kontrol používania výbušnín na trhacie alebo ohňostrojné práce. Puncový úrad SR vykonal 75 puncových inšpekcí, zameraných na kontrolu nepuncovaného tovaru, ktorý bol dovezený nelegálne, nemal označenie platnou puncovou značkou atď.

MH SR v rámci ochrany spotrebiteľa v roku 2018 zorganizovalo v spolupráci s MF SR, FS SR, Európskym spotrebiteľským centrom (ESC) a 6 samosprávnymi krajmi spolu 6 vzdelávacích aktivít pre učiteľov SŠ zameraných na zvyšovanie povedomia o právach spotrebiteľov a povinnostiach predávajúcich. ESC organizovalo priamo na školách pre študentov (v roku 2018 spolu 25 vzdelávacích aktivít pre SŠ, 1 seminár pre VŠ a 1 seminár pre ZŠ). ESC ďalej v roku 2018 zabezpečilo 3 semináre pre dôchodcov (Priorita č. 3) a 7 seminárov pre predávajúcich (celkovo 82 účastníkov) za účelom zvyšovania ich povedomia a predchádzania porušovaniu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

MH SR spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami – spotrebiteľskými združeniami, pre ktoré v roku 2018 zorganizovalo odborný seminár na tému konania podľa Civilného sporového poriadku so zameraním na ochranu spotrebiteľa za účelom budovania odborných kapacít týchto združení, a tým zabezpečenia odbornejšej moci spotrebiteľom a predávajúcim pri riešení ich sporov.

Činnosť prevencie kriminality v zmysle organizačného poriadku zabezpečuje odbor kontroly a prevencie korupcie MH SR v spolupráci s organizačnými útvarmi MH SR. Zamestnanci uvedené činnosti vykonávajú v rámci svojho pracovného zaradenia a nie sú špecificky určení len na prevenciu kriminality.

MH SR v roku 2018 nerealizovalo žiadne výzvy na predkladanie projektov na financovanie aktivít prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti a nepodporilo žiadne projekty z prostriedkov ŠR a z európskych finančných prostriedkov. V roku 2018 MH SR predkladalo, resp. sa spolupodieľalo na príprave 20 legislatívnych materiálov.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V roku 2018 boli pre zástupcov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (SPOD a SK) zrealizované 2 pracovné stretnutia so zameraním na podporu riešenia sociálno-patologických javov a na výkon opatrení SPOD a SK v prípadoch zanedbávania povinnej školskej dochádzky, závislosti dieťaťa na omamných látkach a v prípadoch trestnej činnosti mladistvých. Ďalej boli v roku 2018 zabezpečené vzdelávania pre príslušných zamestnancov úradov práce sociálnych vecí a rodiny (úradov PSVR) pre cca 902 zamestnancov. Pre zamestnancov oddelení SPOD a SK 13 úradov PSVR bolo zorganizovaných 6 metodických dní na tému vedenia prípadovej sociálnej práce.

V spolupráci so Spoločnosťou priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, o. z. - boli zorganizované 4 spoločné interaktívne a zážitkové pracovné stretnutia zamestnancov oddelení SPOD a SK a zariadení na výkon rozhodnutia súdu, ktoré boli zamerané na podporu tímovej spolupráce. V roku 2018 boli akreditované subjekty zapojené do 22 výchovných skupinových programov alebo sociálnych skupinových programov, vykonávaných pre deti s problémovým správaním a s poruchami správania. Na účely výkonu výchovných opatrení boli schválené 2 programy na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia pre deti, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie, s možnosťou účasti rodičov alebo osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa. (Priorita č. 3.)

Ústredím PSVR bola na rok 2018 schválená a zrealizovaná prioritou zabezpečiť klientom mediáciu ako odbornú metódu na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine na 14 úradoch PSVR. Z dôvodu zabezpečovania odborných činností bolo premiestnených celkom 210 detí, na základe rozhodnutia súdu. Ďalej bola preverená aj situácia maloletých detí umiestnených na základe rozhodnutia súdu a na základe dobrovoľného pobytu v reedukačnom centre, a taktiež boli uskutočnené metodické návštevy v 4 krízových strediskách a v 1 resocializačnom stredisku. V rámci podpory prevencie kriminality boli uskutočnené preventívne aktivity na rôzne témy, ktorých sa v roku 2018 zúčastnilo 1 415 prijímateľov sociálnych služieb. Pre Národnú linku pre ženy zažívajúce násilie bolo vyškolených 6 poradkýň. Prostredníctvom činnosti Koordinačného metodického centra na prevenciu násillia na ženách sa realizovali aktivity primárnej prevencie - workshopy so žiakmi SŠ a VŠ. Za sledované obdobie sa na workshopoch a diskusiách zúčastnilo viac ako 80 žiakov a žiačok.

V rámci inšpekcie práce bola v priebehu roka 2018 vykonaná kontrola dodržiavania povinnosti zamestnávateľov vyplácať mzdu, v rámci ktorej bolo zistených 227 prípadov nedodržania tejto povinnosti. Pod gesciou MPSVR SR sa v hodnotenom roku realizovalo niekoľko desiatok aktivít zameraných na vzdelávanie, koordinovanie činnosti a pod. V tejto súvislosti sa tiež venuje pozornosť inšpekcii práce vykonávanej na pracoviskách zamestnávateľov, v rámci bezplatného poradenstva, ako aj v rámci zabezpečovania ochrany oznamovateľov nekalých praktík.

MPSVR: Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach I. (NP TSP) je kontinuálnym pokračovaním NP TSP v obciach a je podporený v rámci OP Ľudské zdroje. Je implementovaný v období 4 rokov vo všetkých krajoch SR s celkovou výškou nenávratného finančného príspevku 29 340.353,16 €. V roku 2018 zúčastnilo 1415 prijímateľov sociálnych služieb.

V rámci dotačného mechanizmu MPSVR SR bolo v roku 2018 v oblasti prevencie kriminality schválených 9 projektov primárne alebo sekundárne podporujúcich prevenciu kriminality v celkovej sume 65 995,00 €. Jeden projekt na podporu edičnej činnosti v celkovej sume 25 000,00 € a 20 projektov na podporu rodovej rovnosti v celkovej sume 117 925,00 €.

V závere správy môžeme konštatovať, že na realizácii projektov a konkrétnych aktivít sa prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti podieľalo spolu v rámci celej SR najmenej 3 100 osôb. Tieto osoby sa podieľali na realizácii viac ako 417 526 aktivít. Rezorty zabezpečovali plnenie viac ako cca 190 úloh v rámci nasledovných priorít:

- 1. Znižovanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti**
- 2. Zvyšovanie bezpečnosti miest a obcí**
- 3. Prevencia kriminality v rizikových skupinách**
- 4. Pomoc obetiam trestných činov**
- 5. Reakcia na nové trendy a hrozby v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku.**

Odporúčania pre prax:

- Koordinácia aktivít, projektov, výskumov a ďalších činností v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na úrovni, národnej, regionálnej a miestnej.
- Pokračovať v realizácii preventívnych aktivít so zameraním na elimináciu konkrétnych oblastí násilnej, mravnostnej a majetkovej kriminality, najmä na prácu s ohrozenými skupinami, predovšetkým deťmi a mládežou, a to aj formou zvyšovania právneho a občianskeho povedomia. Pri plánovaní preventívnych opatrení je potrebné vychádzať z analýzy bezpečnostnej situácie na lokálnej úrovni.
- Preventívne aktivity zamerať na sociálno-patologické javy, u ktorých bol zaznamenaný nepriaznivý vývoj.
- Realizovať preventívne opatrenia na všetkých úrovniach za účelom eliminácie sociálno-patologických javov v ohrozených skupinách obyvateľstva s aktívnou participáciou obyvateľov.
- Motivovať k realizovaniu aktivít na miestnej a regionálnej úrovni, a to najmä pri práci s rodinou. Pripravovať a realizovať opatrenia na základe stavu, štruktúry a dynamiky vývoja trestnej činnosti a inej protispoločenskej činnosti „**zdola nahor**“.
- S Agendou 2030 je potrebné určiť dlhodobé priority pre rozvoj našej krajiny, aj z hľadiska prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti, pričom je nevyhnutné zohľadňovať špecifiká Slovenska, najmä najmenej rozvinutých okresov.

Spoločné úsilie o zvyšovanie komplexnej bezpečnosti si vyžaduje jasnú identifikáciu rizík v regióne, stanovenie spoločných priorít, definovanie opatrení a ich následnú realizáciu.¹⁴ Prevencia kriminality a inej protispoločenskej činnosti musí byť spoločnou zodpovednosťou rôznych sektorov v spoločnosti, vrátane jej financovania.

¹⁴ Príručka na vypracovanie programu prevencie kriminality; MV SR; <http://www.minv.sk/?zakladne-dokumenty-rvpk>.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CER – Spoločenstve európskych železničných spoločností
CCWP – Pracovná skupina pre colnú spoluprácu
ECRAF – Európska komisia pre bezpečnosť v cestnej premávke v ozbrojených silách
EUBAM – Veliteľstvo misie v Tripolise
EUROFISC – Pracovná skupina je nezávislou európskou pracovnou skupinou, ktorá sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa ochrany súkromia a osobných údajov
EK-OLAF – Európska komisia Európsky úrad pre boj proti podvodom
EUROPOL – Európsky policajný úrad
ESC – Európske spotrebiteľské centrum
EUIPO – Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo
EUTR – Nariadenie Európskej únie o dreve
FRONTEX – Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž
FR SR – Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
FLEGT – Základné princípy, opisuje sa proces dovozu; licenčný systém
HARM – REDUCTION - Minimalizovanie rizík
INTERPOL – Medzinárodná organizácia kriminálnej polície
KÚFS – Kriminálny úrad finančnej správy
MAR INFO Sever – Meranie a regulácia
NPCC – Národné projektové konštrukcie corporation limited
NPPC- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
SIEA – Slovenská inovačná a energetická agentúra
SOI – Slovenská obchodná inšpekcia organizácia
UIC – ŽSR je zastúpená v Medzinárodnom zväze železníc